

Motion

Politikerna måste ta ledarskapet vad gäller elnätsbyggandet mm

Infrastrukturen för distribution av el är i stort behov av en förstärkning i vårt land. Utvecklingen går mot en stor ökad elkonsumention samtidigt som det redan idag har varit en bristsituation i södra Sverige. Industriföretagen är oroliga och vill snabbt se en ökad överföringshastighet. De manar på och begär att processen för utbyggnaden av elnätet ska kortas tidsmässigt. Det framhålls att det framförallt ska byggas stora ledningar som tar elen från vattenkraften och vindkraften i norr ner till söder. Samtidigt ska det i norra Sverige byggas en batterifabrik och en energikrävande fossilfri tillverkning av stål, vilket gör att det kanske inte blir så mycket el kvar att överföra till södra Sverige.

Det behövs en plan för det ökande elbehovet, både för framställning och för distribution via elnätet. Vad händer vid elbrist, vem ska prioriteras? Hur möter vi svagheterna med fossilfri el från sol och vind? Hur minimeras störningar i leveranserna och hur uppnår vi stabila priser? Hur minimeras intrånget i miljön och markerna där ledningarna ska fram?

Har vi råd att förbjuda nyttillverkning av bensen- och dieselmotorer innan kapaciteten i produktion och distribution av el har ökat tillräckligt? Vi kan idag använda fossilneutrala/fossilfria bränslealternativ såsom HVO, etanol, RME, så varför redan idag lämna en redan beprövad teknik innan vi vet hur alternativen blir.

Även företag inom de gröna näringarna har vid önskad expansion upptäckt att det finns brister vad gäller inleverans av el till gården. I vissa områden är det stopp för anslutning inför utmatning på elnätet då det inte finns mottagningskapacitet. Våra medlemmar kommer att bli drabbade genom intrång på sina fastigheter. Det är viktigt att byggandet sker på ett sätt som drabbar fastighetsägarna så skonsamt som möjligt. Dessa ledningar får vi leva med under lång tid. När det byggs är det viktigt att kraftbolagen bygger för framtiden och använder den senaste tekniken och väger in alla kostnader, även de långsiktiga för både kraftbolag och fastighetsägare. Idag verkar det finnas ett stort motstånd hos kraftbolagen till att förlägga kablarna i mark och vatten istället för via luftledning.

Det behöver byggas många ledningar framöver för att elförsörjningen ska tryggas. Utöver det kommer det att byggas vägar, mobilmaster, fiberledningar, vatten- och avloppsledningar mm. Detta kan och vill vi inte hindra, men det ska göras på ett sätt som minimerar intrånget i miljön och på fastigheterna. Det behövs en samordning av samhällsnyttiga "installationer".

Ledningsrätten ger i de flesta fall en alltför låg ersättning för det intrång som en ledning ger upphov till. Det skulle vara gynnsammare för markägarna att få en årlig indexerad ersättning under hela utnyttjandeperioden. Ersättningen skulle kunna grundas på kvadratmeter eller på den ökade kostnad eller förlorade intäkt intrånget ger upphov till.

Det är av största vikt att politikerna tar ledarskapet i denna akuta och viktiga fråga med utbyggnaden av elnätet.

Därför vill vi att LRF lägger stor kraft på att påverka politikerna så

att politikerna tar ledarskapet i förstärkningen av elproduktionen och eldistributionen

att det arbetas fram en långsiktig strategi där hänsyn tas till ny teknik och långsiktig kostnad för intrånget i miljö och på fastigheter

att politikerna i sitt arbete ser de möjligheter till fossilneutrala drivmedels-alternativ till diesel- och bensen-motorer (HVO, RME, Etanol...) som redan finns.

att en samordning görs av samhällsnyttiga "installationer".

att intrångsersättningarna som ledningsrätten ger upphov till ses över.

att denna motion förs vidare till Riksförbundsstämman.

Björkviks LRF-avdelning